

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ K.**, bývajúcej v Š., **2/ J.**, bývajúceho v Š., oboch zastúpených JUDr. V., advokátkou so sídlom v N., proti žalovanému **L.**, bývajúcemu v I., podnikajúcemu pod obchodným menom **L.**, o **vydanie bezdôvodného obohatenia**, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 8 C 105/1999, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. októbra 2008, sp. zn. 6 Co 187/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Komárno rozsudkom (v poradí tretím) z 21. mája 2008, č.k. 8 C 105/1999-367 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ celkom 8.062,- Sk s príslušenstvom a žalobcovi 2/ celkom 9.483,- Sk s príslušenstvom. Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovaného zaviazal nahradiť žalobcom $\frac{3}{4}$ -ny vynaložených trov konania. Viazaný právnym názorom Krajského súdu v Nitre, vysloveným v uznesení z 23. novembra 2006, sp. zn. 9 Co 162/2006, kvalifikoval žalobou uplatnený nárok ako bezdôvodné obohatenie, pričom vo vzťahu k žalobkyni 1/ išlo o bezdôvodné obohatenie získané z neplatnej (nájomnej) zmluvy za obdobie od 27. októbra 1997 do 30. marca 1998, a vo vzťahu k žalobcovi 2/ o bezdôvodné obohatenie získané (užívaním nehnuteľnosti) bez právneho dôvodu za obdobie od 31. marca 1998 do 30. septembra 1998. Obranu žalovaného o zhodnotení nehnuteľnosti neuznal s poukazom na ustanovenie § 667 ods. 1 prvá veta a § 667 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, keď bolo preukázané, že zmeny na nehnuteľnosti vykonal žalovaný

svojvoľne a po skončení nájmu zariadenie predmety odniesol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 21. októbra 2008, sp. zn. 6 Co 187/2008 na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti (t.j. vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené) zmenil tak, že žalobu aj v tejto časti zamietol. Žalobcov zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa zo správne zisteného skutkového stavu vyvodil nesprávny právny záver. Obranu žalovaného o zhodnotení nehnuteľnosti posúdil podľa ustanovenia § 667 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka a vyslovil, že započítací prejav žalovaného voči žalobkyni 1/, urobený pri odovzdávaní nehnuteľnosti po skončení nájmu, je platný, preto je nárok žalobkyne 1/ nedôvodný. Pokiaľ ide o žalobcu 2/, súd prvého stupňa mu po pripustení zmeny petitu uznesením z 10. decembra 2001 priznal žalovanú istinu tak za obdobie od 31. marca 1998 do 30. septembra 1998, ktorú mu vzhľadom k zmenenému návrhu už priznať nemal, ako aj za obdobie od 1. októbra 1998, kedy už žalovaný nehnuteľnosť neužíval, a teda bezdôvodné obohatenie nemohlo vzniknúť. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia dovolanie, ktoré odôvodnili ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Žalobkyňa 1/ vyslovila nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu o oprávnenosti nároku žalovaného na protihodnotu ním vynaložených investícií a o správnosti jeho započítacieho prejavu. Zdôraznila, že zariadenie predmety, o ktoré žalovaný nehnuteľnosť zhodnotil, po skončení nájmu demontoval a odniesol, čo v konaní i sám viackrát potvrdil. Žalobca 2/ namietal, že odvolací súd vychádzal pri rozhodovaní o jeho nároku z nesprávneho predpokladu; po pripustení zmeny petitu uznesením súdu prvého stupňa z 10. decembra 2001 znel totiž jeho žalobný návrh tak, že za obdobie od 31. marca 1998 do 30. septembra 1998 si uplatňuje istinu, a za obdobie od 1. októbra 1998 (len) príslušenstvo v podobe úroku z omeškania. Žalobcovia namietali tiež nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania, keďže odvolací súd nezohľadnil skutočnosť, že právny zástupca žalovaného zastupoval žalovaného najprv ako fyzická a potom ako právnická osoba. Z uvedených dôvodov žiadali napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Výnimku z tejto prípustnosti tvoria (okrem vecí uvedených v § 238 ods. 4 O.s.p.) veci, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde (§ 238 ods. 5 O.s.p.).

V prejednávanej veci je síce dovolaním napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, zároveň však ide o právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o dvoch samostatných peňažných plneniach (8.062,- Sk a 9.483,- Sk) neprevyšujúcich trojnásobok minimálnej mzdy, ktorej výška v čase podania návrhu na prvostupňovom súde (u žalobkyne 1/ 25. februára 1999, u žalobcu 2/ 1. februára 2000) bola u žalobkyne 1/ 3.000,- Sk (zákon č. 90/1996 Z.z. o minimálnej mzde v znení zákona č. 366/1997 Z.z.) a u žalobcu 2/ 4.000,- Sk (zákon č. 90/1996 Z.z. o minimálnej mzde v znení zákona č. 346/1997 Z.z.). Preto dovolanie proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné (§ 238 ods. 5 O.s.p.).

Vzhľadom k zákonnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnuť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolatelia žiadnu z týchto väd nenamietali a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania nemožno preto vyvodit' ani z tohto ustanovenia.

Dovolatelia tvrdili, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Z hľadiska dovolateľmi tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde). Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (pozn.: dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania.

Obdobne tieto závery platia i pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Dovolatelia navrhli zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako celok. Pokiaľ dovolaním napadli výrok tohto rozsudku o trovách konania, smeruje ich dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania smerujúceho proti nemu posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak odvolací súd a/ zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Ako je ale výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O.s.p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide (mediiným) o uznesenie o trovách konania. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. teda vylučuje prípustnosť dovolania žalobcov proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola preukázaná procesná vada konania zakladajúca zmätočnosť, nemožno prípustnosť dovolania proti tomuto výroku vyvodit' ani z § 237 O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa

§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. apríla 2010

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková